

תאריך: 3 במרץ 2009

הקלה מהוראות ניהול ספרים

הרינו מוצאים לנכון, לאור חשיבות הנושא, לרענן את הוראות החוק בנושא שבנדון.

1. כללי

פקודת מס הכנסה מעניקה למנהל רשות המסים סמכות להורות על ניהול פנקסים וכן סמכות לקבוע כללים לשיטת ניהול הפנקסים. מכוח סמכות זו התקין המנהל את הוראות ניהול פנקסי חשבונות בהוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ג-1973 (להלן: "הוראות ניהול ספרים").

סמכותו של המנהל לחייב בניהול פנקסים מוגבלת רק למקרים בהם ההכנסה נובעת מעסק או משלוח יד. במקרים אחרים כגון הכנסות משכירות, הכנסות ריבית, הכנסות מדיבידנד וכיו"ב אין למנהל סמכות לחייב בהוראות ניהול פנקסים.

ניהול החשבונות צריך להיעשות בדרך הקבועה בהוראות ניהול ספרים ואין הנישום רשאי מיוזמתו להנהיג שיטת רישום שונה. לעניין זה, אין חשיבות האם ניהול החשבונות החדש והמקורי יכול לשפר את נוחות העבודה ואפילו את הבקרה לצרכי מס. עד לקבלת אישור מרשות המסים אין לחרוג כהוא זה מהוראות ניהול ספרים.

אי ניהול פנקסי חשבונות על פי הוראות ניהול ספרים או ניהולם בסטיות או ליקויים מהותיים גוררים פסילת ספרים.

2. בקשה להקלה מהוראות ניהול ספרים

הוראות ניהול ספרים נכתבו בצורה רחבה ואינן מותאמות לעסק כזה או אחר. עובדה זו יוצרת לעיתים סתירה בין הרצון למלא אחר לשון ההוראות לבין צרכי העסק בחיי היום יום. לאור כך, ניתנה למנהל רשות המסים סמכות להעניק הקלות לנישומים אשר ביקשו זאת בתנאים אשר יקבע ולתקופה שיקבע.

המדובר בהקלה אשר הינה אישית לעסק המבקש ולא ניתן להסתמך בשום אופן על אישור של עסק אחר, דומה ככל שיהא.

3. תנאים להגשה ותוכן הבקשה

בהוראות ניהול ספרים מפורטת הדרך להגשת הבקשה להקלה. הבקשה אשר תוגש חייבת לקיים את כל התנאים להלן:

3.1 את הבקשה יש להגיש מחמת אופיו, היקפו או נסיבותיו של העסק. מכאן ניתן ללמוד כי אופיו או נסיבותיו האישיות של בעל העסק אינן סיבה להקלה.

3.2 הבקשה צריכה להיות מנומקת.

3.3 בבקשה תפורטנה במדויק ההקלות המבוקשות.

4. מועדים לתשובת פקיד השומה

לפקיד השומה יש זמן מוגבל להגיב. במידה ולא הגיב בתוך הזמן המוקצב לו בהוראות יחולו הכללים הבאים:

4.1 " פנה נישום לפקיד השומה בבקשה כאמור בדואר רשום שלושה חודשים או יותר לפני תחילת שנת מס פלונית ולא קיבל את החלטתו עד תחילת שנת המס, תיראה בקשתו כמאושרת על ידי הנציב לאותה שנת מס בלבד "

4.2 " פנה נישום בדואר רשום אחרי המועד האמור בפסקה (1) ולא קיבל את החלטתו של פקיד השומה תוך ארבעה חודשים מיום הגשת הבקשה, תיראה בקשתו כמאושרת מתום ארבעת החודשים כאמור ועד תום שנת המס "

בכל מקרה בין אם אישר פקיד השומה את בקשת הנישום ובין אם התקבלה כיוון שפקיד השומה לא הגיב בזמן, תחול ההקלה ממועד קבלת אישורו של פקיד השומה או מועד חלוף הזמן ולא רטרואקטיבית. היה ופקיד השומה הגיב בזמן ודחה את הבקשה עומדת לנישום המבקש הזכות לערער על החלטתו בתוך שלושה חודשים לוועדה לקבילות פנקסים.

5. הוראות בגינן ניתן לבקש הקלה

ניתן לבקש הקלה בכל מקרה שבו אופיו, היקפו או נסיבותיו של העסק מצדיקות את מתן ההקלה (דוגמאות: הקלה בניהול ספר תנועת המלאי, הקלה בניהול ספר ההזמנות וכיו"ב).

הננו לרשותכם בכל הסבר נוסף, ככל שיידרש.

בכבוד רב,
רפופורט ושות'
רואי חשבון